

การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Development of Folk Dance Learning Through Video Media According to Davies' Concept of Practical Skills Secondary 1 Students.

ศุภลักษณ์ ตระกูลศรี^{1*} และวิทยา วรพันธุ์²

Supalak Trakulsri^{1*} and Wittaya Worapun²

¹นิสิต ปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Received: 20 April 2023

Revised: 13 June 2023

Accepted: 18 June 2023

¹Master Student of Education Curriculum and Instruction Mahasarakham University

²Lecturer from the Faculty of Education Mahasarakham University

*Corresponding Author Email: supalak.006252@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติท่ารำตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส 3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์เทียบเกณฑ์ ร้อยละ 80 และ 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (3) แบบประเมินทักษะปฏิบัติและ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจ มีกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ 87.34/82.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) ระดับทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($\bar{x} = 16.43$) คิดเป็นร้อยละ 82.17 3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($\bar{x} = 16.41$) คิดเป็นร้อยละ 82.07 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$)

คำสำคัญ: การพัฒนาการเรียนรู้, นาฏศิลป์พื้นบ้าน, สื่อวีดิทัศน์

Abstract

This research consists purposes were 1. to study and develop folk dance learning through video media. According to Davies' concept of practical skills powerful according to the specified criteria 80/80 2. to study practical skills for learning folk dances through video media. of Secondary 1 student who learn by learning dance skills According to Davies' concept of practical skills 3. to Compare achievements after school by learning

folk dances with video media compared to 80% of the criteria and 4. to study the students' satisfaction towards learning folk dance with video based on Davies' concept of practical skills. is an experimental research. The research tools consisted of (1) a learning management plan (2) an achievement test (3) a practical skills assessment form and (4) a satisfaction questionnaire. There was a sample group in the experiment consisting of 30 Mathayomsuksa 1 students drawn by group random sampling. Then the data collected from the questionnaire was analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation. and compared by t-test. The results showed that 1) The management of folk dance learning through video based on the concept of practical skills of Davies. Secondary 1 students' efficiency (E1/E2) was 87.34/82.07, which was higher than the specified criteria of 80/80 2) The level of practical skills for learning folk dances with video media of Mathayomsuksa 1 students ($\bar{x} = 16.43$), representing 82.17% 3) Comparative analysis results of the management of folk dance learning with video based on Davies' concept of practical skills. Secondary 1 students ($\bar{x} = 16.41$), representing 82.07%, and 4) the student's satisfaction with learning folk dance with video based on Davies' concept of practical skills. Grade 1 students overall were at the highest level ($\bar{x} = 4.52$).

Keywords: Learning Development, Folk Dance, Video Media

บทนำ

นาฏศิลป์เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ทุกยุคทุกสมัยแสดงถึงเอกลักษณ์และเกียรติภูมิของชาตินาฏศิลป์ถือว่าเป็นศาสตร์ทางศิลปะที่สำคัญยิ่งเป็นที่รู้จักกันดีในรูปแบบของการแสดงที่มีลีลาอันอ่อนช้อยงดงาม บ่งบอกถึงวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาลซึ่งความสำคัญของนาฏศิลป์นอกจากจะมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงถึงอารยธรรมที่รุ่งเรืองแล้วนาฏศิลป์ยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียนรู้ว่าเป็นเพราะการเรียนรู้นาฏศิลป์เป็นการใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกายเคลื่อนไหวและทำท่าทางต่าง ๆ จึงส่งผลให้ผู้ที่ได้ฝึกปฏิบัติมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใสและมีบุคลิกภาพที่ดี กาญจนา อินทร์สุนานนท์ และรุจี ศรีสมบัติ (2552, น.3) จากการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในโรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะในการปฏิบัตินาฏศิลป์ที่ถูกต้องในเรื่องของการใช้ร่างกาย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องเน้นด้านทักษะการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ นักเรียนเกิดทักษะความชำนาญในทักษะที่เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปแสดงออกในทางที่ถูกต้อง เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนปกติยังคงเน้นการสอนโดยการที่ครูบอกกฎเกณฑ์หรือ ให้ นักเรียนลอกเลียนแบบท่าทางของครูที่ทำการสาธิต ทำให้นักเรียนไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ จนเกิดความไม่กล้าที่จะปฏิบัติ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปได้ ฉะนั้น การจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงต้องใช้กิจกรรมที่เหมาะสมในการฝึกทักษะปฏิบัติ คือต้องใช้ทุกส่วนของร่างกาย เนื่องจาก ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกายในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วนการทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกที่ดีแล้วจะเกิดความ

ถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จาก ความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ (ทศนา แหม่มณี, 2561, น.244-245)

จากสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในโรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะในการปฏิบัตินาฏศิลป์ที่ถูกต้องในเรื่องของการใช้ร่างกาย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องเน้น ด้านทักษะการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดทักษะความชำนาญในทักษะที่เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปแสดงออกในทางที่ถูกต้อง เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนปกติยังคงเน้นการสอนโดยการที่ครูบอกกฎเกณฑ์หรือให้นักเรียนลอกเลียนแบบท่าทางของครูที่ทำการสาธิตทำให้นักเรียนไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ จนเกิดความไม่กล้าที่จะปฏิบัติ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปได้ ซึ่งการจัดกระบวนการเรียนการสอน จึงต้องใช้กิจกรรมที่เหมาะสมในการฝึกทักษะปฏิบัติ คือต้องใช้ทุกสัดส่วนของร่างกาย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติสาระนาฏศิลป์ การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะปฏิบัติของนักเรียนให้มีความกล้าแสดงออก ปฏิบัติท่าตามขั้นตอนได้อย่างสวยงามและรำได้อย่างถูกต้องมีความคล่องแคล่ว อีกทั้ง มีความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นด้านนาฏศิลป์พื้นเมือง สามารถนำความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติท่าตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกณฑ์ร้อยละ 80
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 นักเรียนจำนวน 158 คน จำนวน 5 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเพชรวิทยาคาร อำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีนักเรียนจำนวน 30 คน ผู้ชาย 10 คน และผู้หญิง 20 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ 2) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ อีกทั้ง ผู้วิจัยได้หาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ด้วยการเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไขปรับปรุง และเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า 1 โดยรวม ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.02) แบบ

ประเมินทักษะปฏิบัติการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า IOC=1.00 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนานาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า IOC=1.00 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า IOC=1.00 5) จัดทำฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ 2) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์การเรียนรู้ วิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวนนักเรียน	รายการ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
30	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	100	87.34	2.77	87.34
	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2)	20	16.41	1.28	82.07
ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ		87.34/82.07			

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.34/82.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. การศึกษาทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทำตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทำตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 2 ได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 คะแนนทักษะปฏิบัติทางการเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	เกณฑ์คะแนนร้อยละ 80
30	20	16.43	82.17

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทำร่า หลังเรียนด้วยการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80 ($\bar{x} = 16.43$) คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 82.17

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกณฑ์ร้อยละ 80

ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกณฑ์ร้อยละ 80 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 3 ได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 คะแนนของนักเรียนหลังเรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
หลังเรียน	20	16.41	1.28	82.07

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทำร่า หลังเรียนด้วยการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 คิดเฉลี่ยเท่ากับ 82.17

4. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส

ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกณฑ์ร้อยละ 80 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 4 ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ฐานศิลปะที่บ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ปฏิบัติทำร่าให้ดูก่อนที่นักเรียนปฏิบัติจริง	4.76	0.56	มากที่สุด
2	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำร่าตามสื่อวีดิทัศน์ไปทีละท่า	4.82	0.46	มากที่สุด
3	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติทำร่าด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู	4.76	0.50	มากที่สุด
4	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์แนะนำเทคนิควิธีการปฏิบัติทำร่าแต่ละท่า	4.30	0.68	มาก
5	นักเรียนชอบที่สื่อวีดิทัศน์ให้เชื่อมโยงทุกท่าและปฏิบัติหลายๆ ครั้งเพื่อให้จำได้จนปฏิบัติได้สวยงามและมีความชำนาญ	4.33	0.06	มาก
6	นักเรียนชอบปฏิบัติทำร่าง่ายๆ และค่อยๆ เชื่อมโยงไปท่าที่ยาก	4.24	0.75	มาก
7	นักเรียนชอบสื่อวีดิทัศน์การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ในการปฏิบัติ	4.33	0.65	มาก
8	นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติการเรียนรู้ฐานศิลปะด้วยสื่อวีดิทัศน์	4.27	0.72	มาก
9	นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติทำร่า	4.67	0.69	มากที่สุด
10	นักเรียนมีความสนใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.58	0.62	มากที่สุด
11	นักเรียนมีโอกาสในการเตรียมความพร้อมก่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	4.82	0.53	มากที่สุด

12	สื่อวีดิทัศน์เนื้อหาสาระมีความกระชับ และชัดเจน	4.48	0.83	มาก
13	นักเรียนนำกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.15	0.83	มาก
14	นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.64	0.60	มากที่สุด
15	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่วมีความมั่นใจกล้าแสดงออก	4.61	0.56	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ย		4.52	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.15 ถึง 4.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.83 ซึ่งพิจารณาโดยรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 พบว่า การจัดการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ ($E_1=87.35/E_2=82.07$) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทำตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับทักษะปฏิบัติ การเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์หลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 16.43 คิดเป็นร้อยละ 82.17 อยู่ในระดับดีมาก
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกณฑ์ ร้อยละ 80 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส พบว่า ความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}=4.52$) คิดเป็นร้อยละ 72.28

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิเคราะห์เท่ากับ 87.34/82.07 หมายความว่า นักเรียนปฏิบัติทางศิลปพื้นบ้านได้ถูกต้อง โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 87.34 และนักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จากการประเมินทักษะปฏิบัติทางศิลปพื้นบ้านได้ถูกต้อง เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 82.17 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะปฏิบัติทางศิลปพื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้สร้างถูกต้องตามหลักการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของแนวคิดทิสนา ขัมมณี (2561, น.244-245) ได้กล่าวว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก ในการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันไปเป็นทักษะใหญ่ จะช่วย

ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ผักปฏิบัติทักษะตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้องและเกิดความชำนาญ นอกจากนี้ยังช่วยกระตุ้นความสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับปนัดดา แสนสิงห์ (2562, น.76) ได้ทำการวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส ประกอบสื่อ พบว่า การพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.34/82.17

2. ผลการศึกษาระดับทักษะปฏิบัติการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านเท่ากับ 16.43 คิดเป็นร้อยละ 82.17 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติระดับดีขึ้นไปทุกข้อ โดยเรียงอันดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความมั่นใจกล้าแสดงออก นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.00 ด้านลีลาในการปฏิบัติท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.33 ด้านจังหวะในการปฏิบัติท่ารำ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.67 และด้านการปฏิบัติท่ารำถูกต้อง นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.67 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับวรายุทธ มะปะทั้ง (2563, น.83) พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 8.40$, $S.D. = 0.58$) คิดเป็นร้อยละ 84.04

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาการเรียนรู้ศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 80) มีค่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.43 คิดเป็นร้อยละ 82.17 จึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยการพัฒนาการเรียนรู้ศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น เป็นผลมาจากการพัฒนาการเรียนรู้ศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่มีทักษะปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีการกำหนดเนื้อหา ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ และกำหนดระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับผู้เรียน อีกทั้งการพัฒนาการเรียนรู้ศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน จึงทำให้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและ เมื่อนำไปใช้ในการประเมินแล้ว จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับอรรถยุทธ ผันผอง (2555, น.112) พบว่า สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียน 30 คน ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 97.2 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81 อยู่ในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความพึงพอใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.60 โดยรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดโดยพิจารณาเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก จำนวน 3 ลำดับ ได้แก่ 1) นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติท่ารำ 2) นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติท่ารำด้วยตนเองโดยครูไม่ต้องสาธิตให้ดู 3) นักเรียนชอบที่ได้ปฏิบัติท่ารำตามสื่อวีดิทัศน์ไปทีละท่า ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชอบที่ได้กล้าแสดงออกการปฏิบัติท่ารำ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นบ้านด้วยสื่อวีดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างช้า ๆ จากทักษะย่อย ๆ มีการสาธิตจารครูผู้สอน นักเรียนได้

ฝึกฝนและสามารถปฏิบัติได้เองและสามารถปฏิบัติเชื่อมโยงเป็นทำร่ำที่สมบูรณ์ได้ จนนักเรียนภูมิใจในตัวเอง โดยการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นมีสื่อรูปภาพที่มีสีสันมีความน่าสนใจทำให้นักเรียนสนใจกระตือรือร้นอยากเรียนมากขึ้นมีวิดิทัศน์เพื่อจุดใจความสนใจของนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงทำร่ำ จังหวะเพลง เนื้อเพลง และความหมายของการแสดงที่สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมความเชื่อของชาวอีสานซึ่งจากการพิจารณาผลของการวิเคราะห์ประเมินความพึงพอใจต่อการได้พัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่บ้านด้วยสื่อวิดิทัศน์ตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิส นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นนำมาใช้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับนฤมล คนว่อง (2561, น.76) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องฟ้อนเตี๋ย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับที่มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.83, S.D.=0.77$)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรทำความเข้าใจและศึกษาวิธีการใช้การฝึกทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสเป็นอย่างดี เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการเปิดสื่อวิดิโอ และลำโพงเตรียมไว้ก่อน เพื่อเป็นการจัดความพร้อมของห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์ที่บ้าน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสร่วมกับสื่อวิดิทัศน์กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาขั้นตอนการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดทักษะปฏิบัติของเดวิสให้ครบถ้วน เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับผู้เรียนได้สมบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา วรพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษา ตลอดจนดูแลอย่างใกล้ชิดจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพ เนื่องเฉลิม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญารัตน์ โคจร กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และทุก ๆ ท่านที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา อินทรสุนานท์ และรุจี ศรีสมบัติ. (2552). *ร่วางมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- ทิตนา ขมมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน. องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นฤมล คนว่อง. (2561). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องฟ้อนเตี๋ย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปนัดดา แสนสิงห์. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสประกอบสื่อประสม เรื่องร่วางมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม.

วรยุทธ์ มะปะทัง. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องทักษะพื้นฐานและการฝึกหัด
การแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาหลักสูตร
และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.